

Herintroductie otter

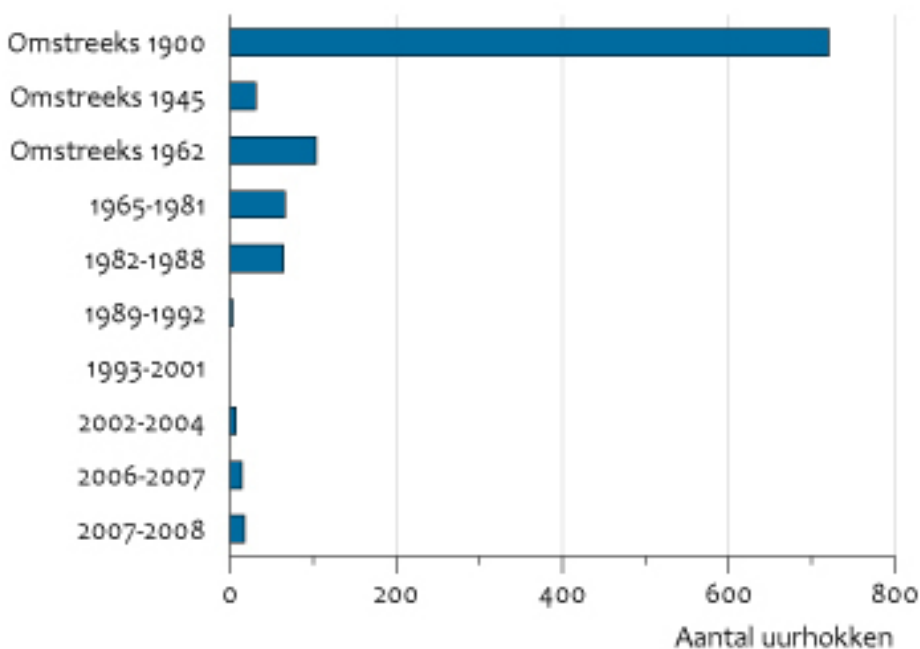
Indicator | 8 juli 2008

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De otter is aan het eind van de twintigste eeuw uit Nederland en aangrenzende landen verdwenen. Dankzij herintroductie is er vanaf 2002 in Noordwest-Overijssel en Zuidoost-Friesland weer een kleine groeiende populatie aanwezig.

[figuurgroep]

Herintroductie otter

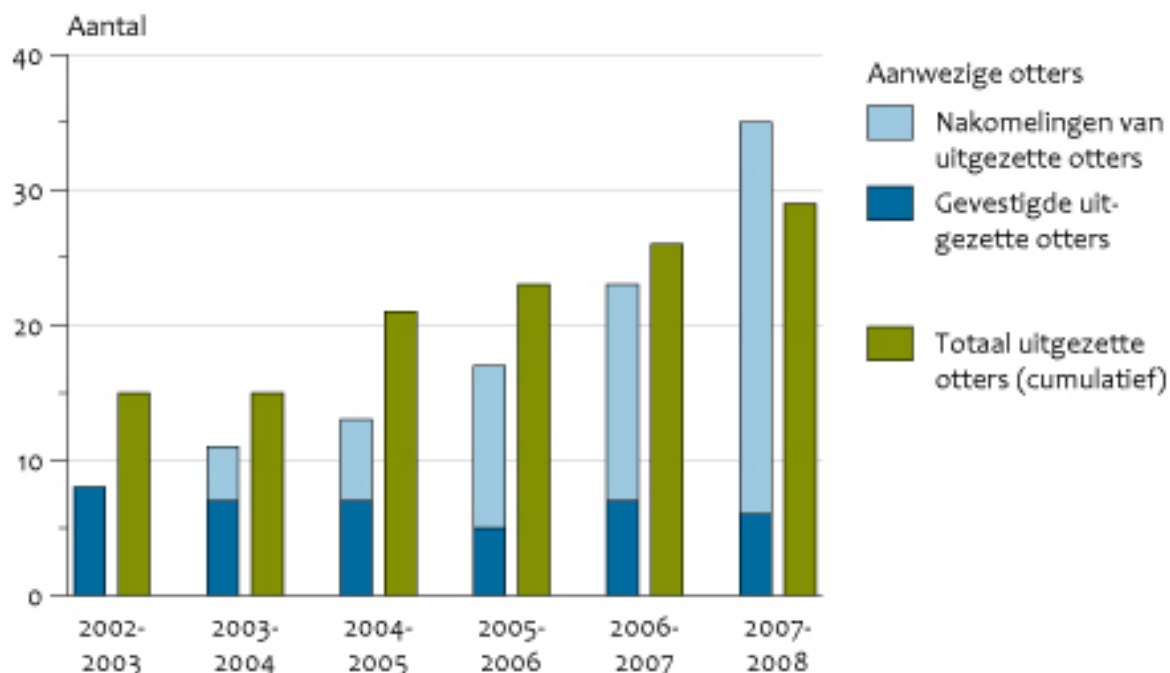

Bron: Broekhuizen et al., Niewold et al., Lammertsma et al.

WUR/juno8/1072
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Aanwezige en uitgezette otters

Bron: Niewold et al., Lammertsma et al.

WUR/juno8/1072
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [4]
- [Download data \(xls\)](#) [5]

[/figuurgroep]

Bedreigde soort

Omstreeks 1900 kwamen otters nog in het hele land voor. Daarna varieerden de aantallen sterk omdat de dieren werden vervolgd en bejaagd tijdens strenge winters. Omstreeks 1942 werd hun aantal geschat op nog slechts 30 tot 50 stuks. Onder andere door sluiting van de jacht herstelde de populatie zich enigszins. Omstreeks 1962 werd het aantal otters geschat op circa 300. Daarna nam de populatie otters opnieuw af door een combinatie van factoren. De leefgebieden werden steeds kleiner en de dieren werden vervolgd tijdens strenge winters. Ook stierven meer otters in visuiken en in het verkeer. De genadeslag voor de otters kwam waarschijnlijk omdat hoge concentraties van PCB's zich in het lichaam ophoopten via de voedselketen (vis). Daardoor verzwakten de otters en verminderde hun voorplanting.

Restpopulatie

In 1989 is voor het laatst een dode otter van de restpopulatie in Friesland aangetroffen in een visfuis, terwijl er tot 1992 sporen van een otter zijn waargenomen. In 1991 zijn in het Maasgebied van Zuid-Limburg nog incidenteel de sporen gevonden van twee otters. Latere meldingen van de aanwezigheid van otters in dit gebied konden niet worden bevestigd. Deze zwervende dieren waren vermoedelijk afkomstig van een kleine geïsoleerde relictpopulatie uit de Ardennen.

Terugkeer

Nadat de otter uit ons land was verdwenen, is volgens het Soortbeschermingsplan uit 1989 gewerkt aan de terugkeer door de ongunstige invloedsfactoren te verbeteren. Omdat er geen zicht is op een natuurlijke terugkeer is een herintroductieprogramma opgesteld. In de periode 2002-2007 zijn 29 otters, aanvankelijk afkomstig van wildvang uit Oost-Europa en daarna afkomstig uit dierparken, in de laagveengebieden van Zuidoost-Friesland en Noordwest-Overijssel uitgezet.

Groei van de populatie

Dankzij een goede voortplanting groeide de populatie uit tot minimaal 35 dieren ouder dan één jaar in april 2008. Voor het eerst waren er in de winter van 2007/2008 meer dieren aanwezig in het uitzetgebied dan er zijn uitgezet. De groei van de populatie is niet alleen te danken aan het uitzetten van dieren, maar vooral aan de voortplanting die goed op gang is gekomen. De eerste generatie in het gebied geboren dieren is intussen geslachtsrijp en produceert veel nakomelingen.

Leefgebied

Ook het areaal van de otter is de laatste twee jaren behoorlijk uitgebreid. In de winter van 2007/2008 is het gehele uitzetgebied gekoloniseerd. Er leven nu volwassen otters in de Rottige Meenthe, de Lindevallei, de Weerribben, de Wieden en de Oldematen. Kolonisatie van andere potentieel geschikte gebieden buiten het uitzetgebied lijkt langzaam te gaan. Tot op heden hebben zich alleen otters gevestigd in het aan de Rottige Meenthe grenzende Brandemeer.

Rode Lijst

De otter staat op de Rode Lijst van zoogdieren.

Referenties

- Lammertsma D.R., F.J.J. Niewold, H.A.H. Jansman, A.T. Kuiters, H.P. Koelewijn, M.I. Perez Haro, M. van Adrichem, M.C. Boerwinkel & J. Bovenschen (2006). Herintroductie van de otter: een succesverhaal? *De Levende Natuur* 107 (2): 42-46
- Niewold, F.J.J., D.R. Lammertsma, H.A.H. Jansman & A.T. Kuiters (2003). [De otter terug in Nederland. Eerste fase van de herintroductie in Nationaal Park De Weerribben](#) [6]. Alterra-rapport 852. Alterra, Wageningen
- Veen, J. & S. Broekhuizen (1992). Otter. In: Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeek & H.R. Thissen (red.), *Atlas van Nederlandse zoogdieren*. Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht: 178-185.
- Walter, J. (1989). De otter in perspectief; een perspectief voor de otter: herstelplan leefgebieden otter. Ministerie van Landbouw en Visserij, Den Haag.

Relevante informatie

- Monitoring herinroductie van de otter - www.otter.alterra.nl [7]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Herinroductie Otter

Omschrijving

Ontwikkeling van het aantal Otters

Verantwoordelijk instituut

Wageningen UR (Alterra)

Berekeningswijze

Uit de verspreidingskaarten in de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren zijn de aantallen uurhokken (hokken van 5 bij 5 kilometer) afgeleid per periode.

Basistabel

Zie www.otter.alterra.nl [7]

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

geen

Verschijningsfrequentie

Een tot tweejaarlijks

Achtergrondliteratuur

www.otter.alterra.nl [7]

Opmerking

geen

Betrouwbaarheids codering

B vanaf 2002; tot 2002: D.

B = Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

D = Schatting, gebaseerd op een aantal metingen, expert judgement, een aantal relevante feiten of gepubliceerde bronnen terzake.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2008). [Herinstructie otter](#) [8] (indicator 1072, versie 05 , 8 juli 2008). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl107205>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1072> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1072_001g_clo_05_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1072-001g-clo-05-nl.xls> [4]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1072_003g_clo_05_nl.jpg [5]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1072-003g-clo-05-nl.xls> [6]

<http://www2.alterra.wur.nl/internet/webdocs/pdffiles/AlterraRapporten/AlterraRapport852.pdf> [7]

<http://www.otter.alterra.nl/> [8] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl107205>